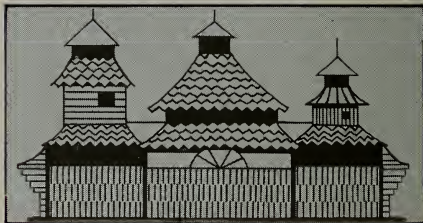

EX
LIB
RIS

PAUL R. MAGOCSI

651

4. I.

НАШИСАВЪ.

Б у з ь ю .

ШАМОКІНЪ, ПА. 1896.

Въ друкѣ „Свободы“.

CHAPTER IV. OF THE HISTORY OF THE

CHAPTER V. OF THE HISTORY OF THE

CHAPTER VI. OF THE HISTORY OF THE

I.

Дня 4-го Октября 1883 року завинувъ нашъ пароходъ до порту ново-йорского. Хоть то вже тринадцатый рѣкъ иде вѣдъ тои хвилѣ, памятаю якъ бы вчера вражѣня великого порту по 14 дневной тяжкой морской и бурливой подорожи. Якось легче стало на сердце, коли я почувъ опять землю подъ ногами, хоть то и не своя родна земля, до котрой всегда, и по лѣтахъ бурлацтва еще сердце рвется. Якась легкодушна филозофія заволѣла моею душою, филозофія поперта аргументомъ, коли обчисливши мои финансы на американскій гроши, найшовъ щось около 400 долларѣвъ въ своей кешени. Отъ якось то и буде! заморкотѣвъ я подъ носомъ, проходячи черезъ надпортовый Battery Place и завертаючи въ улицу Greenwich, где мавъ-емъ адресъ готелю съ шумнымъ написаниемъ „Oesterreichisch Ungarisches Burghotel“. Решетки шварцьгельберского патриотизму зъ часѣвъ моей войсковои службы попыхали мене до того „Burghotel'у“,

котрый державъ комічний Нѣмецъ зъ великимъ черевомъ, а маленькими очима, котрый певно для рѣжницѣ вѣдъ инныхъ Маерѣвъ называвъ себе Iugmajer.

Той панъ Iugmajer зъ великою охотою принявъ мене до своихъ апартаментѣвъ и не довго по тѣмъ станула межи нами угода, що за 14 долярѣвъ на тыждень дѣстану помешкане и страву. По заагодженю тыхъ першихъ и конечныхъ прелиминарій, начавъ-емъ розглядувати ся по Бургготелю и перейшовъ-емъ зъ офісу до шинку (Bar room), где при барѣ заливало пиво галасуюче товариство зеленыхъ Нѣмцѣвъ. Водячи цѣкавымъ окомъ по шинковѣй комнатѣ спостерѣвъ я молодця лѣтъ около 20, котрый сидѣвъ при столѣ самъ оденъ нахилений надъ цитрою и легко пальцями водивъ по струнахъ. Падетавляю уха и самъ собѣ не вѣрю, чи то сонъ, чи дурь якій, але що разъ выразиѣнне вѣдбивае ся о мои уши прекрасна наша мелодія „Якъ нѣчь мя покрѣе“; присуваюсь ближе, хватаю тоны цѣлою душою, не маю вже нѣякого сомнѣня „Зѣроньки сѣяють, тебе виглядають, колижь, ахъ колижь ты прійдешъ“, плыне солодкимъ голосомъ наша тужлива пѣсня розлюбленого молодця.

„Woher koennen Sie das Lied?“ ¹⁾ пытаю музикуса по нѣмецки.

1) Зъ вѣдки знаєте Вы ту пѣсню ?

„Aus meiner Heimath“¹⁾ вѣдповѣдає легко
склонившись.

„Або може вы зъ Галичины?“ пытаю дальше
уже по руски.

„А не иначе“, закричавъ молодець на цѣле
горло, такъ, що запиваючи при барѣ Нѣмцѣ
пообертались въ нашу сторону.

Що довго оповѣдати, если двое дѣтей одной
и той самой землѣ найдуться припадкомъ о
3000 миль далеко вѣдъ своей вѣтчины за моремъ,
то и дружба скоро. За двѣ години познакоми-
лисьмо ся и подружили скорѣе, якъ бы при
иныхъ обставинахъ за два роки, при чѣмъ
много ся причинило вино пана Lugmajer'a, котрый
не успѣвъ такъ скоро наповняти шклянки, якъ
скоро мы ихъ выпорожняли на наше взаимне
здоровля.

Вѣдъ той хвилѣ я и мой новый другъ, Іосифъ
му було имя, злучилисьмо ся якъ два Сіямскі
братя, спалисьмо разомъ, ѣли и пили, а пили за
двадцять Сіямчикѣвъ. И добре намъ було и ве-
село въ купѣ, поки въ ужасный способъ не
начавъ кѣнчити ся запасъ грошей *nervus regni*.²⁾
Дармо радилисьмо день и нѣчь надъ такою дур-
ницею, якъ бы то найскорѣе зѣстати миліонерами
и перестати вже разъ журити ся такою глупою
квестією, що будемъ завтра ѣсти, пити, въ чѣмъ

1) Зъ моей вѣтчины.

2) Пайважййша рѣчь.

ходити и подобными прозаичными рѣчами, котри такъ потрѣбнѣ до удержаня житя навѣтъ такихъ великихъ людей, якъ насъ двоухъ галицкихъ филозофѣвъ. Але скорше намъ було выдумати *perpetuum mobile*, ¹⁾ або квадратуру колеса, якъ спосѣбъ, якъ бы заробити, не скажу вже миліонъ долярѣвъ, але десять центѣвъ.

Въ тѣй нашѣй темрявѣ плянѣвъ неудалыхъ и шаленыхъ гороскопѣвъ (Іосифъ на примѣръ пропонувавъ импортъ русскихъ панокъ на завѣсахъ и шкаповыхъ чобѣтъ), помѣгъ намъ практичный смыслъ грубочеревого Лугмалера.

„Мои панове, каже вѣнъ, що то вамъ хлопотати ся о завтра, коли Іосифъ може дуже краснѣ заробити гроши. Ту въ тѣмъ краю не ма чого встыдати ся. Прецѣнь вѣнъ такъ прекрасно грае на цитрѣ, най вечеромъ иде вѣдъ сальону до сальону, заграе кѣлька кусникѣвъ, а каждый охотно дастъ дайму, або кводра. Но, каже дальше практичный Нѣмецъ, въ Америцѣ въ краю гумбугу треба стосовати ся до звычаю. Ту каждый музыкантъ ходитъ и зарабатяе въ мундурѣ, треба щобы Іосифъ переобразивъ ся въ Тырольчика, то и може часѣмъ що заслѣвати по нѣмецки, прецѣнь знае тѣлько студентскихъ нѣсенъ и йодлерѣвъ“.

Проектъ Нѣмця якось не припадавъ Юзкови до вкусу, але що робити? Шапки на завѣсахъ и

1) Машина вѣчно (безъ помощи людскихъ) въ руцѣ подататча.

шкацовъ чоботы не було за що импортовати, треба volens nolens ¹⁾ зѣстати Тырольцемъ.

Менѣ проектъ Лугмажер'а не дававъ вже спати, коньче хотѣвъ-емъ вже Юзка якъ най-скорше вытирольцовати. На другій день рано беру его зъ собою и кажу:

„Ходижь на мѣсто, пошукаемъ тырольского мундуру“.

„Бѣй ся Бога“, протестуе тревожнымъ голосомъ Іосифъ.

„Що ся боишь, кажу, старіи Египтяне вѣрили въ метемпсихозу; вѣрили, що душа чоловічка по смерти переходить въ якую нибудь звѣрину, а ты боишь ся за житя остати Тырольцемъ, встыдайся!“

Іосифъ, юнацка, душа, котрый якъ-то кажуть не боявъ ся и самому чортовн заглянути въ зубы, каже:

„Маешъ рацію, коли Египтяне не бояли ся, то и я не бою ся“.

По довгихъ перепринаціяхъ по рѣжныхъ склепахъ тандитныхъ, нашли мы въ кѣнци склепъ зъ написомъ: Аравіан Вазар. Властитель того етаблисменту якось менѣ дуже пригадувавъ рынокъ коломыйскій. Пытаю его въ жидѣвскомъ жаргонѣ:

1) Хочешъ чи нехочешъ.

„Vin wannet seid ihr?“ 1)

„Vin Kalusz!“ 2) каже здивлене жидиско по-
зуючи въ Америцѣ на Араба.

„Гурра! наши жидокъ, каже Іосифъ вѣнь
вышпекулюе Тырольця...“

И вышпекулювавъ! За три доляры продавъ
намъ старый Waffengock 3) егерѣвъ якогось ав-
стрійского емигранта и великаньскій капелюхъ
выглядаючій на капелюхъ Ойцувъ Змартвыхстанъ-
цувъ. Закупивши тѣ псевдотырольскій утензилія
и облявши совѣсно по звичаю въ поблизкѣмъ
шинку, верталисьмо до нашего Burghotel'у. Іо-
сифъ зъ вафенрокомъ и капелюхомъ пѣдъ пахою,
чувствовавъ вже въ собѣ тырольску натуру, бо
начавъ на улицѣ дерти ся: „Ich bin ein Iaegers-
mann, Halo!“ 4)

„Keep your mouth will you, you rascals“, 5)
закричавъ надъ нашими ушами великаньскій
полицманъ и свиснувъ намъ палкою пѣдъ но-
сомъ.

Утихла тырольска мелодія и сконьфундо-
ваній тырольцѣ тихонько сунулись своєю до-
рогою.

Вернулисьмо до готелю, где добротлива

1) Зъ вѣдки ты есь?

2) Зъ Калуща (мѣстечко въ Галичинѣ).

3) Сурдуть войсковый.

4) Я есмь стрѣльцемъ, Гало!

5) Не естудишь ты пысокъ, ты лайдаку!

жѣнка грубого Нѣмця взяла ся до скомплетованя тырольскои гардеробы Іосифа. Пообтинала штанятка Іосифа вышнє колѣнѣ и пожичила ему пару зеленыхъ поньчѣхъ, котрѣ гдєсь на памятку трямала яко взѣръ доброты deutscher Strickwolle. ¹⁾ Поньчохи були для тоненькихъ лнтокъ Юзка за широкѣ, по пообвивавши въ платє натягнулисьмо ему тѣ поньчохи, а Юзко дуже гордо ступавъ на своихъ выпханныхъ педалахъ. Крімъ того попришивала нашо Нѣмка на егерскій вафенрокъ и змартвыхвстаньскій капелюхъ множество зеленыхъ биндѣ такъ, що нашъ Юзко зеленѣвъ цѣлый вѣдъ стѣпъ до головы не тѣлько якъ Тыролець, але якъ правдивый зеленець, то не дивъ якъ показавъ ся на улицѣ, хлопачи американьскѣ тьмою за нимъ летѣли и кричали: „Look at this GREENHORN!“ ²⁾

Вже якось два мѣсяцѣ ходивъ нашъ Юзко по салонахъ, гравъ на цѣтрѣ и снѣвавъ тырольскѣ пѣсни, коли одного вечера каже до мене:

„Если не масшь що лѣпшого нынѣ вечеръ рѣбити, то ходи зѣ мною, а побачишь якъ я роботаю“.

„Добре, кажу, ходѣмъ“.

Перейшлисьмо кѣлька шинкѣвъ, мой Юзко грає и снѣває якъ рожденный Тыролець, Нѣмцѣ бють браво, сыплють ему десятки и кводры, и

1) Нѣмецкои вѣвны до рѣбленя поньчѣхъ.

2) Дивись на того грѣнора (зелена труба).

фундукъ пиво, що минута. Врештѣ заходимо до одного шинку, памятаю еще днесъ, було то по́дъ числомъ 9 Christie Street. По право́й сторонѣ шинквасъ, по лѣво́й фортецянь, на котро́мъ выгравъе молода дѣвчина die Wacht am Rhein. 1)

„Позвольте менѣ заграти и заспѣвати“, пытае Юзко властителя салюну.

„Дуже охотно“ каже Нѣмецъ, я самъ дуже люблю музику.

Юзко сѣдае, виправними пальцями ударяе по струнахъ и прекраснымъ баритономъ заспѣвае: „Hoch! am Dachstein droben...“ 2)

Нѣмецъ приближае ся, спѣвае разомъ, ставляе вино и закуску и пакуе Юзкови цѣлого доллара въ руку.

„Останьтесь, каже цѣлый вечеръ у мене, а не пожалуете“.

„Охотно, каже Юзко, всунувши доллара въ кишеню своихъ обтятыхъ ногавиць. И далѣй сыпле якъ зъ рукава нѣмецкѣй пѣсни. Нѣмецъ розпламененый радостію, вливае въ насъ вино, пиво, горѣвку безъ числа и мѣры. Вже и менѣ завернуло въ головѣ.

„Юзку, кажу, знаешь що, заграй но що нашого, та заспѣваемо разомъ — що тамъ Нѣмецъ знае, скажемо ему, що то зъ италіаньскои оперы“.

1) Сторожъ надъ Реномъ (воєнна пѣсня).

2) Гохъ! на высокімъ Дакштайну (гора въ Тиролю).

Юзкови въ то и грай, далѣй начинае, а я вторую:

„У нашої попадѣ, попадѣ, попадѣ
Три кутасы за задѣ, на задѣ — е.“

„А то що?“ крикнулисьмо оба разомъ и
скочили якъ опарені варомъ.

Дѣвчина при фортепьянѣ слѣвае далѣй:

„Добре зъ нею гуляти
Е ся за що тримати!“

Tableau! ¹⁾ Въ двоухъ скокахъ булисьмо уже
при фортепьянѣ, оденъ схвативъ дѣвчину за одну
руку, другій тягне за другу.

„Ты наша дѣвчина, ты своя, а зъ вѣдки, а
якимъ чудомъ зайшла до нѣмецкой кнайпы?“

Дѣвчина мала усмѣхъ на червенохъ устач-
кахъ, а слезы въ очахъ — чекайте, каже, оповѣ-
мъ все. Я вже три роки въ Америцѣ, родичѣ
менѣ умерли колимъ мала лѣтъ 14, а братъ мѣй,
котрый выемигрувавъ до Америки, спровадивъ
мене до того краю, а було намъ добре обоимъ
въ купѣ; братъ добре зараблявъ, посылавъ мене
въ Америцѣ до школы и казавъ учити ся на фор-
тепьянѣ, но але вже таке мое щасте! Два мѣсяцѣ
тому якъ померъ, а що було робити, треба якось
на жите заробити, та и стала я ту въ томъ са-
льонѣ на службу, въ день працюю въ кухні, а
вечеромъ граю на фортепьянѣ, така моя угода“.

1) До чорта!

Вѣдь того дня Юзко що вечеръ заходивъ
пѣдь число 9 Christie Street, а за пѣвъ року,
коли заощадивъ собѣ трохи гроша оженивъ ся
зъ красивою фортепьянѣсткою.

Днесъ вже не потребуе грати на цитрѣ и
удавати Тырольца, днесъ має свою хату въ
одномъ зъ великихъ мѣсть портовыхъ американѣ-
скихъ, а въ парльорѣ у него висить въ великомъ
почтеню егерскій вафенрокъ, змартвыхстанскій
капелюхъ и пара зеленыхъ паньчохъ.

Два разы до року на Рѣздво и Великоднѣ
свята приѣжджаю до него, а колышучи наймо-
лодшого сына спѣваю пѣдь носомъ:

„У нашої попадѣ...“

Хороша жѣнка Юзка грозить менѣ паль-
цемъ.

— — — — —

Буде
мнѣ 100 лѣтъ

II.

Хиба той нѣмецкій поеть не зазнавъ николи
горя и бѣды, коли написавъ тѣхъ стихи:

Warum in der Ferne schweifen?
Sieh' das Gute liegt so nach,
Lerne nur das Glueck ergreifen,
Denn das Glueck ist immer da.

(Чого блудить по чужинѣ?

Щасте всегда близко с,

А хто знае якъ глядати

Цевно щасте вѣднъ найде.)

Я бо и дома и на чужинѣ гоню за тымъ
щастемъ, а гоню истинно якъ вѣтеръ въ поли.
И такъ въ той гонитвѣ, я загнавъ ся одинъ разъ
ажъ въ великаньскій горы стану Colofado. Зачувъ
я вѣдъ людей и зъ качокъ газетъ розмаитыхъ,
що въ той краинѣ вѣдкрыли люде неперебрані
сокровища золота, та и мене зѣбрала охота на-
збирати собѣ отъ такъ кѣлька тысячей фунтовъ
того матеріялу, щобы собѣ за него купити влас-
ный корабель и вернути до дому, якъ нанъ сага
геба. Але чи вже поголоски тому винні, чи вже

така нещастна моя доля, надармо я наблюкавъ ся по горахъ и лѣсахъ въ золотодайноѣ крайнѣ Cripple Creek. Дармо сходявъ ноги и востромлявъ нѣсъ майже въ кожду щелину скаль, золота я не найшовъ, а мѣся де золото добували машинами, вже всѣ закуплені були черезъ компанію о миліоновыхъ капиталахъ. Послѣдній чоботы подерли ся въ моеѣ гонитвѣ за золотомъ, великій пальцѣ у нѣгъ цѣкаво выглядали на свѣтъ божій, а цѣлый мѣй здезилованый выглядъ, не стоявъ до моихъ золотыхъ снѣвъ о поворотѣ до Европы власнымъ кораблемъ въ жаднѣмъ вѣдношеню. Вже не хотѣлось менѣ вертати, якъ панъ сагагеба, але моливемъ ся до Господа Бога, щобымъ бодай мѣгъ вернути до Пенсильвеніи, якъ песъ, въ вагонѣ перезначенѣмъ для псѣвъ и худобы, бо на саму гадку, що 2000 миль зъ чубомъ перемандрувати per pedes apostolorum, або по нашому пѣшкы, стискало ся серце въ моихъ вызше помянутыхъ цѣкавыхъ пальцяхъ у нѣгъ. Але якъ то кажуть, надъ сиротою Богъ зъ калитою. Лѣзу я одного полудня, якъ ракъ поволи, бо ноги устають, а жолудокъ и кишки марша менѣ грають. Стаю надъ берегомъ малого гѣрського потока, ажъ ту бачу якисъ люде стоять по колѣна въ водѣ и щось зъ воды выбираютъ. Присуваюсь ближе и вижу, якъ одні выбираютъ пѣсокъ, а другіи щось полочуть и выбираютъ. Побачивши мене всѣ перестали робити и выди-

вили ся на мене, якъ на якого Донъ Кишота, бо не много менѣ браковало, щобы зробити подѣбне вражѣне моею обдертою переonoю. Двохъ великаньскыхъ драбѣвъ приступило до мене и нужъ выпытувати ся покрученимъ англійскимъ языкомъ, що я за одень, що я поробляю, чого хочу? и т. д. Що довго говорити, оповѣвъ я имъ цѣлу свою недолю, такъ и взяли они мене до себе (а були то Шведы) до работы на такихъ условіяхъ, що кожного тыжня всѣ разомъ дѣлять ся по рѣвнѣй части золотымъ порошкомъ, якій выполочуть въ тѣмъ часѣ. Перебувъ я зъ ними три мѣсяцѣ, спавъ разомъ въ шаласѣ въ лѣсѣ, ѣвъ разомъ що Богъ давъ и одень разъ въ тыждень привѣзъ на мулѣ зъ фермерскихъ осадъ о 40 миль вѣддаленыхъ муку, а при кѣнци того часу я пѣсля моихъ калькуляцій мавъ-емъ до-сыть порошку золотого, щобы за его цѣну дѣстати ся назадъ до Пенсильвеніи и ще де якій часъ перебути, поки не найде ся якій спосѣбъ до дальшой борбы зъ житемъ. Понеже зима надходила, постановили мои товаришѣ розвязати спѣлку и розѣйти де кому выгѣдно. Я самъ постановивъ насампередъ передѣстати ся до якого великого мѣста, тамъ вымѣняти мой порошокъ на готові грошѣ и втѣкати вѣдъ золота колорадского, якъ тѣлько скоро зумѣю. Такъ я и зробивъ; забравъ ся и по тяжкихъ и великихъ трудахъ дѣбравъ ся я якось зъ бѣдою до мѣста

Denver, Colorado. Хотяи каждый день моеи мандушки то цѣкава и особна исторія, не можу си ту помѣцати, бо нынѣшній образецъ не має на цѣли представляти тои перепринаціи, але має озовѣсти вамъ долю зовѣмъ кого иншого, котрый певно одной години пародивъ ся зъ тымъ нѣмецкимъ постою-щасливцемъ.

*

*

*

Иду собѣ широкою улицею въ Денверъ, змученый якъ вѣтъ, голодный якъ песъ, а на груди у мене золота на кѣлька сотъ долларѣвъ; иду и думаю, де-бы ту переспати и перекусити, а въ томъ очи мои спочали на великѣй таблицѣ, де золотыми буквами я перечитавъ написъ: Occidental Hotel, J. Mac Ohon, Proprietor. Ага думаю, якійсь Аірнишъ, але що менѣ тамъ, най буде и Готентотъ, кобы давъ переночувати и що звѣсти. Вхожу до готелю, перна комната велика, шинквасъ зъ магоньового дерева, за шинквасомъ зеркала ажъ до повалы, всюда щекрасно, богато и елеганцко. Приступаю до шинквасу и щобы трохи подкрѣпитись, кажу до стоячого за шинквасомъ газды:

— Give me the best brandy of the house.
(Дай менѣ найлѣпшой горѣвки, яку маєшь въ дома.)

— Yes sir, отвѣчае газда и ставляє передо-

мною фляшку и келишокъ. Треба знати, що вѣдь чотырохъ мѣсяцѣвъ я горѣвки не видѣвъ. Якъ собѣ налѣю повный келишокъ, якъ стукну, якъ махну, ажъ менѣ очиска на верхъ вылѣзли, таку сильну подавъ менѣ шнапатырку.

— А бодай тебе чортъ взявъ, гукну по руски... покашлюючи, а горѣвка палить въ горлѣ, якъ огонь.

На тѣ слова мѣй газда, якъ-бы его змѣя вколола, якъ суне, якъ перескочить шинквасъ, якъ порве мене въ свои рамена, якъ зачне дусити до себе, я думавъ, що чоловѣкъ опалѣвъ; ту горѣвка пече, ту шинкаръ дусить.

— Господи Боже милосердный, кричу въ страху и трясу ся якъ рыба, умилосерди ся надо мною!

А мѣй Айришь еще сильнѣйше притискае мене до себе, слезы горохомъ лѣють ся по его лици, а грудь подноситъ ся и спадае притлу-мленнымъ плачемъ.

Сказивъ ся, думаю, и годѣ.

По малѣй хвилѣ мѣй Айришь, приходитъ до себе и..... вже знать було написано, щобы того дня дѣяли ся для мене чудеса..... каже до мене по нашому, по руски:

— Боже тебе благослови, мѣй краине, не дивуй ся, що твое руске слово, такъ мене тронуло, — та я вже 25 лѣтъ русского слова не чувъ.

Не мое перо способне вамъ описати, якъ посыпали ся пытаня и рѣдновѣди зъ одной и другой стороны, що мы собѣ наоповѣдали, що ся набалакали, якъ менѣ Мас Олон представивъ свою жѣнку Американку и свои дѣти, котрѣ на нещасте не знали уже рѣдного слова своего вѣтця, якъ мене тамъ принимали, гостили, черезъ двѣ недѣлѣ, о моимъ выѣздѣ и чути не хотѣли, якъ менѣ помогли продати мое золото, якъ мене выправили на дорогу, якъ рѣдного брата, а оповѣмъ коротко на скѣлько рамы нынѣшного образка дозволяютъ, якимъ способомъ нанѣ Айришь-Русинѣ заблукавъ ся въ далеку краину Колорадо и якъ тамъ зѣоставъ богатимъ и щасливымъ чоловікомъ, хотяй и въ чужинѣ. Нынѣ вже Occidental Hotel и назву змѣнивъ и перейшовъ въ десяти руки, а вѣдъ пять лѣтъ могила покрыва кости нашого краяна, котрый якъ довго живъ всегда до мене писавъ листы, а по его смерти вдова не забула донести менѣ о тѣй сумнои новинѣ. Але до рѣчи.

*

*

*

Вже бѣльше, якъ трѣццять лѣтъ тому — оповѣдавъ менѣ Мас Олон — якъ я приѣхавъ до Америки. Ще буду тобѣ брехати, утѣкѣ-емъ вѣдъ вѣйска, коли мене хотѣли взяти въ рекруты въ Станиславѣ. Родивъ ся я въ селѣ Залѣ-

сю, батько мій бувъ дякомъ при церквѣ и называвъ ся Макогонъ, Менѣ на имя Иванъ. Та ту въ Америцѣ зробили зъ нашего Макогона, айриске Mac Ohon; най тамъ змѣняють имя, но серце не змѣнять, оно все руске. Батько мене учивъ читати на молитвословѣ, научивъ и писати и, Богъ дай ему вѣчне спасене, грати на скрипцѣ. Коли родичѣ мои померли, мавъ я лѣтъ доперва 14, но скрипка батьковска не дала загинути сиротѣ. Чи то весѣля, чи хрестины, чи празникъ якій, всюда брали добрі люди бѣдного сироту, а за его музику дали и їсти и пити, та ще не одного цванцигера серебромъ. Такъ я переживъ ажъ до того часу, коли прійшовъ часъ моєї конскрипціи до вѣйска. Нехотѣло ся носити карабинъ. Богъ знае за що и по що, нехотѣлось брати штурканцѣвъ кольбою пѣдъ ребра вѣдъ якого небудь гефрайтера, та взявъ я свою скрипку пѣдъ паху, помоливъ ся до Господа Бога на могилѣ моихъ покійныхъ родичѣвъ и поійшовъ въ свѣтъ. Ще въ тойчасъ нашимъ людямъ не сніло ся їхати до Америки, но менѣ говоривъ и забравъ зъ собою одинъ жидокъ, третій такожъ утѣкавъ вѣдъ вѣйска. Приїхавши до Нью Йорку, жидокъ нашъ вѣдавъ, якъ дати другимъ жидкамъ въ руки, а самъ згинувъ въ ки миліономъ ню-йорскихъ людей. Що робити? Жидки вынюхали у мене ще кѣдсь запахъ австрійскихъ гульденѣвъ, та такъ

довго крутили и намовляли, ажъ вытуманили всѣ грошѣ, але ще тѣлько мали совѣсти, що вѣддали мене якомусь фармерови зъ Texas, котрыи потребувавъ людей до работы при бавовнѣ. Въ два дни потѣмъ фармеръ забравъ насъ десять робѣтниківъ зъ собою на желѣзницю и далѣи въ дорогу. Вже чотыри дни и ночи ѣхали мы безъ перестанку, я думавъ, що вже мене на конецъ свѣта везуть, коли въ однѣй хвилѣ, якъ гукне щось, затрясе потягомъ, а потѣмъ ломоть, крикъ, стогнане..... и я утративъ память. Не знаю до нынѣ якъ довго я перележавъ безъ памяти, но знаю, що пробудивъ-емъ ся въ шаласѣ, въ лѣсѣ, на постели зъ мху и листьа, а при менѣ лежала моя скрипка. Не довго потѣмъ прійшли якійсь люде, чорнѣ, зарослѣ, выглядали, якъ опришки и говорили до мене якимсь незрозумѣлымъ языкомъ (було то по англійски). Одинъ подавъ менѣ бутельку, зъ котрой напивъ-емъ ся якогось плыну, кислого, якъ оцетъ. Перележавъ я тамъ якихъ двѣ недѣлѣ, ажъ здужавъ встати и ходити. Коли одного вечера зѣбрали ся тѣ дивнѣ люде, котрѣ давали менѣ ѣсти и пити, около пятьдесять людей и начали менѣ показувати на пальцяхъ, щобы имъ заирати.

Взявъ я мою скрипку-голубку, видинъ ея, она тамъ висить надъ моимъ лѣжкомъ, тятне оповѣдане свое Макогонъ, настроиетъ, потягнувъ смычкомъ и загравъ имъ одну нашу тужливу

думку. Треба було видѣти, якъ тѣ здичѣли, въ недоступныхъ лѣсахъ люде слухали нашої думки, якъ Службы Божої, а коли закончивъ-емъ, зачали всѣ кричати, свистати, стрѣляти зъ револьверовъ, дѣйсный судный день. Одень знявъ зъ головы великій канелюхъ и кинувъ въ него горсть золотого пороху, и каждый по очередѣ кидавъ то золотый порошокъ, то кусники золота. Коли колекторъ всѣхъ обойшовъ, высыпавъ передомною золоту купу и показувавъ менѣ на пальцахъ, що то мое. И зновъ зачали всѣ кричати и показувати пальцами, щоби имъ грати, бо они хочуть танцювати. Якъ гукну имъ на скрипцѣ нашего тронака, якъ мои золотодайні товаришѣ зачнуть пукати копытами; ще такого танцю я не бачивъ и не чувъ о такѣмъ нѣколи. Мавъ то бути американскій дѣдъ. Нынѣ знаю все, що тамъ ся дѣяло, но въ той часъ все для мене було новостію. Одже для поясненія скажу тобѣ, що коли нашъ потягъ розбивъ ся въ лѣсѣ, згинули всѣ пасажиры, а тѣлько мене и еще одного найшли люде пошукуючій золота недалеко Red River и забрали зъ собою. Вѣдъ того часу я два роки мешкавъ межі тыми авантюристами зъ цѣлого свѣта, ту научивъ ся по англійски и що день вечеромъ выгryвавъ имъ на скрипкахъ нашій коломыйки и присюды, а они гуляли дѣда. Не скупили они золота и каждый охотно дававъ менѣ, коли мѣгъ, хотъ въ

той спосѣбъ упріемнити сѣбѣ кѣлька хвиль въ той дикѣй чужинѣ. Коли я по двоухъ лѣтахъ приѣхавъ до Denver и змѣнявъ мѣй запасъ золота на грошѣ. мавъ я 6450 американьскихъ долларѣвъ. Знавъ я добре, що не менѣ зачинати якій бізнесъ, коли такъ мало еще знаю американьского житя. Сховавъ я добре грошѣ и поступивъ ту за парубка до того готелю, котрый тецерь мѣй. Въ день я мывъ пѣдлоги, чистивъ коня давного газды, а вечеромъ гравъ для гостей на скрипцѣ. Такъ минуло три роки. Донька моего газды поглядала на мене милымъ окомъ, а и менѣ вкрала ся она до моего серця. Такъ и полюбилсьмо ся, а понеже у Американѣвъ то и не дивота, и побралисьмо ся. Мого панотця зъ готелю я сплативъ, а днесъ Богъ давъ доробити ся маѣтку, и до того великого, и маю поважане у людей и щасте въ хатѣ, але все туга до своего вѣдывае ся и хотѣло бы ся побачити рѣдну стрѣху. То и за якихъ пять лѣтъ, якъ наймолодшій дѣти пѣдростуть, поѣду на мое пѣдгѣре зъ моею скрипкою, хотъ на пѣвъ року. Скѣнчивъ оповѣдане.

* * *

Бѣдный Макогонъ, за пять лѣтъ не увидѣвъ вже родинной стрѣхи, а чужа ге рѣдна земля покрыла рускій кости.

III.

А знаєшь ты брате нашу Коломыйщину? Тамъ гень гень, где верхи нашихъ горъ сягають небосклона, где трембѣта тысячнымъ ехомъ вѣдбиває ся о урвиска и великаньскій стѣны, побудованіи руками природы, где воздухъ свѣжій и небо яснѣйше, где грудь свободнѣйше вѣддыхає и сеґце скорше ударяє въ груди, тамъ на широкой полонинѣ стояла хата Ванька Коралѣя, не велика, але нова и зъ здороваго збудована дерева. Наоколо хаты стояли вербы, скрипячій и зеленѣючій срібнымъ листомъ.

Одного вечера, буде вже зъ вѣсьмъ лѣтъ тому, сидѣвъ Ванько собѣ на присіѣ пѣдъ вербою, кутивъ люльку и такій провадивъ зѣ свою жѣнкою Маринкою розговоръ, котра на плоть вѣшала платѣ:

— А таки поѣду!

— Та за чимъ поѣдешъ, по другу голову, чи що? Не лучше тобѣ въ хатѣ сидѣти и Бога хвалити, якъ гдєсь по свѣтѣ товчи ся, ажъ за море. Коли бы ще въ хатѣ хлѣба не було, а то

Богу дякувати, хлѣба подостаткомъ и худоба э и поле и грошѣ суть....

— А що ты дурна знаешь, поѣду до Америки а за два роки верну — и привезу два горцѣ самыхъ золотыхъ дукатѣвъ...

— Лиха тамъ привезешь, еще загинешь безъ слѣду...

— Чому бымъ мавъ загинути, коли той дурный Гриць, черезъ одинъ тѣлько рѣкъ приславъ зъ Америки 400 паперкѣвъ, то я десять разы тѣлько пришлю.

— Й мене лишили самую сироту зъ двома дрѣбными дѣтьми, ой головонько моя бѣдна, о я нещаслива!

— Е що тамъ два роки, скоро перемине, а потѣмъ будемъ вѣдночивати, не будемъ нѣчого робити, а кубасы заѣдати. Еи женьска фантазія зачинае играти; видить передъ собою горы, полонины повнѣ кубасѣ, а Черемошъ шумить самымъ пивомъ.

— Но що ты на тоє Маринка?

— Но та що, каже, може бы то и добре було.

Ванько якъ скочить зъ радости, що жѣнка ся згодила, якъ порве бабу въ рамена, якъ загукае и зачне танцювати, мало що зъ бабы остатный дохъ не выгонить....

Якось въ рѣкъ пѣзнѣйше зайшовъ я ризъ на якійсь балъ въ Jersey City, N. J., вже не памятаю якій, и тамъ при шинквасѣ, якъ то часто буває, нѣ зъ того, нѣ зъ ового, запѣзнавъ я ся зъ Ванькою Коралемъ.

Але хто-бы хотѣвъ пѣзнати въ Ванцѣ того самого гѣрняка въ сѣраку, чересѣ и шкаповыхъ чоботахъ, то-бы мусѣвъ рано встати. Ванько то gentleman; Ванько мае лакированіе черевики, бѣлу краватку, ковнѣрикъ, ажъ по самѣ уха, Ванько мае убране, за котре заплативъ 40 доля-рѣвъ (Маринка бы здурѣла, кобы ей хто сказавъ, що Ванько за 100 паперкѣвъ купуе одѣне), Ванько фундуе при шинквасѣ за всѣхъ, Ванько выцивилизованный, выстроєный, то вже зовсѣмъ инній чоловѣкъ.

— Гей! кричить на цѣле горло и перекручує англійскіе слова, котрі по омацку гдєсь захопивъ, я тритую — пива на цѣлый гавзъ, а потѣмъ до дѣвчатъ, будемъ гуляти цѣлу нѣчь...

— Ей, кажу, Ваньку, не розкидай грошей, мусишь тяжко на нихъ працѣвати.

— Що тамъ тяжко, менѣ не тяжко, я маю таку силу, що якъ инній стогне, то я смѣю ся, а 80 талярѣвъ на мѣсяць хопну, якъ маку.

— То дуже добре, що такъ добре заробишь, а не лѣйше то грошѣ сховати, та буде що для родини.

— Або що, або то я маю жѣнку, або дѣти,

щобы менѣ грошѣ шанувати! Бреше Ванько передомною, але якось мимо волѣ зарумянивъ ся.

Нѣ зъ того нѣ зъ ового прійшла менѣ на гадку давна пѣсня, та и заспѣвавъ я Ваньцѣ:

Ой поѣхавъ Бойко зъ Синевуцка
Сливки продавати,
Лишивъ жѣнку на зарѣнку
Буде жалувати.

Ванько глянувъ на мене своїми чорними, якъ уголь очима, махнувъ рукою и полетѣвъ на салю зъ чорнобровою дѣвчиною. И гулявъ зъ чорнобровою дѣвчиною, ажъ земля дуднѣла.

Не минуло и півъ року, якъ Ванько запросивъ мене на своє весѣле. Взявъ собѣ жѣнку, котра приѣхала до Америки гдесъ ажъ зъ Литвы, а за нею дѣставъ 600 талярѣвъ. По весѣлю Ваньцѣ цѣлкомъ въ головѣ перевернулось, вже ему не до роботи, але до гулянки и до корчмы. Ванько научивъ ся грати въ кульки (білярдъ); лазить вѣдъ салону до салону, грає въ кульки, не немилосердно, а где тѣлько зачуне о якѣмъ балю, або забавѣ всюда его повно, а всюда розкидає грошѣ. При такѣмъ житю, то ледви Ванько ся обернувъ, вже и всѣ грошѣ пѣшли; розволочивъ ся, розпивъ ся, та и робити не хочесъ,

такъ и одного дня лишивъ Коралеву Нумеръ II и згинувъ, якъ камѣнь въ водѣ.

* * *

И знову минуло два роки. а я въ томъ скоромъ и повномъ розмаштыхъ авантуръ житю американськомъ, забувъ цѣлкомъ о Ванцѣ. Въ той часъ то зачали Поляки и Словаки поселяти ся въ Минезотѣ, куповали фармы и творили колоніи. И мене интересъ колонизаційный загнавъ въ великаньскій лѣсы Минесоты, где шведска и славянська сокира выдирае силою природѣ крокъ за крокомъ закущену землю и плугомъ и раломъ перемѣняе недоступнй лѣсовиска на урожайнй поля. Страшнй тѣ боры півночної Минесоты, дикѣ, пустѣ, зимнѣ; часомъ толькo рыкъ дикихъ звѣрей перерывае ужасну тишину, або олень помчить ся стрѣлою помежи корчѣ и деревину — а такъ толькo тишина, або монотонный свистъ морозного півночного вѣтру. А если зблуканый подорожний, бродячи въ снѣгу по колѣна черезъ два и три дни, на кѣнци дослухае ся вѣдгомону ударѣвъ сокиры, то найкраща для него музыка, бо знае, що близько гдесъ знайде чоловѣче сотворѣне, що не змерзне на снѣгу, не згине зъ долоду, а не стане ся для голодныхъ вовкѣвъ free Lunch-омъ. Такъ то и зѣ мною було, коли я наблудивъ ся по снѣгу въ тыхъ лѣ-

сахъ и вѣдморозивъ пальцѣ, нѣсъ, уха, дослухавъ ся я вкѣнци тыхъ одномѣрныхъ ударѣвъ сокиры, а идучи за вѣдгомономъ, натрафивъ на громаду людей въ кожухахъ, волосѣмъ и шкѣрою на верха обернѣныхъ, котрѣ рубали великаньскѣ, минесотскѣ дерева. Въ тѣмъ дѣчинѣ не потреба великихъ конвенансѣвъ, щѣбъ познакомити ся; такъ и не минуло и пѣвъ години, якъ я сидѣвъ собѣ коло великои ватры, попивавъ горѣвку и закусывавъ Corned Beef-омъ. Вѣдъ слова до слова, оповѣдали менѣ рубачи, а були то Шведы, щѣ бувъ ту межи ними якѣйсъ чоловѣкъ, котрый такожъ походивъ зъ Галиціи, а котрый теперъ оженивъ ся зъ Шведкою и мешкаѣ въ малѣмъ мѣсточку Table Creek, не бѣльше якъ 10 миль зъ вѣдтамъ, а называѣ ся Corall. Такъ мене щѣсъ тронуло, щѣ то муситъ бути нашъ Ванько, а понеже дорога менѣ выпадала черезъ Table Creek, такъ и не довго намысляючисъ, попросивъ я одного Шведа, щѣбы мене попровадивъ до того Corall-а. Шведъ захоочѣный добрымъ словомъ, а ще лучшимъ срѣбнымъ таляромъ, попровадивъ мене до того мѣсточка и показавъ дѣмъ Corall-а.

Пукаю въ двери, якѣйсъ захриплый голосъ кричить: Come in.

Входжу, — за столомъ сидитъ Ванько, червоный, запитый, а передъ нимъ бляпанка зъ пивомъ, а го хатѣ крутитъ ся висока, толста невѣста зъ маленькимъ задертымъ носикомъ и

коноп'янымъ, волосемъ. На першій поглядъ кож-
дый може п'знати въ н'й скандинавску расу.

— Слава Исусу Христу! — кажу, зд'ймаю-
чи шапку.

Ванько скочивъ на р'внй ноги, вытр'щивъ
очиска на мене, якъ на яку мару зъ пекла,
вытверезивъ ся в'дъ разу и перекрестивъ ся.

— Чи ты ся Бога не боишь Ваньку, говорю
я до него по руски, та такой соблазни ся до-
пускаешь! Тамъ лишивеєь ж'нку въ Jersey City,
а ту вже другу маєшь, а хто знає где ты ще
не лишивъ якои вдовы по дороз'...

Коралиха Нумеръ III. дивить ся на мене и
щось м'ркує, бо Ванька дуже пом'шаний, бов-
тає языкомъ и просить ся:

— Б'йте ся Бога, не роб'ть мене нещаст-
нымъ, не скаж'ть їй н'чого, — ахъ чому я не
слухавъ моєи Маринки...

— А видишь, що маєшь и Маринку дома,
нещастный чолов'че, но и щожъ теперъ зробишь,
н' тоб' ту жити, н' до неї вертати?...

— Ахъ даруйте вже, каже Ванько и трясе
ся на ц'л'омъ т'л' — зр'б'ть вже що хочете,
але не каж'ть їй ничего, бо мене ту Шведы
залинчують на перш'ой галузи.

— What is the matter with you John, who
is this man?

Виджу, що ту треба буде толковати, або

брехати, накладаю шанку на уши, и кажу Ваньцѣ:

— Бувай здоровъ, а не дай Боже, щобымъ колись бувъ свѣдкомъ страшного суду, якій на тебе спаде за твои грѣхи.

* * *

Въ судовыхъ перепискахъ „Minneapolis Recorder“ можна було читати въ мѣсяци Мартѣ 1891 описъ процесу карного противъ Ванька, котрый подаю тутъ въ рускомъ перекладѣ:

„Вчера вѣдбула ся розправа карна противъ Ваньцѣ Коралю о полігамію. Ванько Кораль лишивши жѣнку свою въ Галиціи, въ Австріи приѣхавъ до Америки, где оженивъ ся въ Jersey City, N. J. по разъ другій, а пѣзнѣйше въ Table Creek, Minn. по разъ третій. Арештований зѣоставъ черезъ жѣнку Нумеръ II, котра случайно довѣдала ся о нѣмъ и его жѣнцѣ Нумеръ III. Ванько передъ судомъ признавъ ся до всего и для того и зѣ взгляду на довпій часъ аренту слѣдчого судъ присяглыхъ засудивъ его тѣлько на три лѣта вязницѣ“.

* * *

На тѣмъ бымъ мѣгъ закѣнчити той сумный образецъ, але понеже еще далеко бѣльше горе,

якъ вязница спало на Ваньку за кару за его провинны, хочу вже совѣстно докѣнчити и выно-
вѣсти все, що знаю о Ваньцѣ. Коли Ванько по
трехъ рокахъ, нужденный, безсильный, зломаный
на тѣлѣ и душѣ опустивъ вязницю, — взявъ ся
скоро до работы, щобы тѣлько заробити на по-
дорожъ до своей батькѣвщины. Но и якосъ въ
пѣвъ року вернувъ. Заставъ свою хатину, свои
поля, свои вербы, свою Маринку, свои дѣти, але
на нещасте вмѣсто двое, — четверо.

IV.

Рокъ рочно приѣзжаютъ зъ Европы до Америки сотки людей, котрѣ въ старомъ краю належали до богатыхъ родинъ, мали высокѣ становиска, передъ котрыми бѣднѣ люде шалкували до колѣнъ, а котрѣ стративши маетоку и честь въ Европѣ, ѣдутъ за море, щобъ здобути, хотъ-бы маетоку, бо о честь имъ вже не ходитъ. Люде тотѣ суть того переконаня, що досыть имъ заѣхати въ Америку, щобъ на нихъ упавъ золотый дощъ; они думаютъ въ своей глупотѣ и паньскѣй фанфаранадѣ, що ихъ европейскѣй шикъ здсбуде серце американьскихъ миліонероку и отворитъ имъ ворота зачарованой горы зъ непремѣрными сокровищами. Дперва, якъ голѣ лѣктѣ зачинають вылѣзати зъ подертыхъ рукавоу, тогды отверають ся очи такого панича и що вѣнъ робитъ? Дальше ничъ не робитъ и сходитъ на послѣдного тремпа и гине марно по улицяхъ и ринштокахъ великихъ, американьскихъ мѣстѣ. Може якѣй сотный бере ся до честной працѣ и стае поряднымъ членомъ

сусніольности. Жіючи въ Америцѣ вже кѣлька-найцять лѣтъ мавъ я часто нагоду подыбати такихъ панцѣвъ въ Нью Йорку, Чикаго, Ст. Люисъ и другихъ великихъ мѣстахъ и кѣлька такихъ спозодѣвъ вбили ся менѣ въ память.

Въ р. 1885 вступивъ я зъ однимъ знакомымъ до Atlantic Garden при Bowery въ Нью Йорку на пиво. Сидѣлисьмо собѣ въ кутику и прислуховались тонамъ дамской оркестры, розмовляючи зъ собою досыть голосно нашою мовою, будучи певными, що въ томъ мѣсци нѣхто насъ не розумѣе. Но малѣй хвили приступае до насъ кельнеръ, що розносивъ пиво и каже: О вы мои краяны, позволѣте, що вамъ представляю: называю ся такъ а такъ — бувъ емъ офицеромъ въ нѣмецкѣй гвардіи. Мы и не дуже здивувались, бо межи нью-йорскими кельнерами можна часто подыбати: офицерѣвъ, капитанѣвъ, графѣвъ, а навѣтъ и князѣвъ. Побалакалисьмо хвильку зъ гвардіинымъ офицеромъ, котрый тримавъ въ руцѣ, вмѣсто шаблѣ пять шкелянокъ шва и стирку, попраццались и выйшли. Въ кѣлька недѣль опісля подыбую мого офицера на улицѣ обдертого, голодного, брудного, пальцѣ вылазять зъ подертыхъ чобѣтъ. Однимъ словомъ нужда. — Взявъ я бѣднягу, напоѣвъ, накормивъ, та ще

пóвъ доляра въ руку встромивъ и пытаю ся, чи вже не працює за кельнера?

— А, каже панъ офіцеръ, влявши въ себе десять шклянкоъ пива, (Schooner Nr. 9), зъ ферверомъ: або то для мене така праця, то для псóвъ, а не людей; уважайте тóлько: той пóдлый нѣмецъ, казавъ менѣ гвардійскому офіцерови, замѣтати пóдлогу! Але нехай тóлько моя тетка натягне колѣна, то зновъ буде все all right.

Я розлучивъ ся скоро зъ тымъ паничемъ, котрый не мógъ поняти, що вóнъ вже не офіцеръ, але кельнеръ и що нѣкому не встыдъ замѣтати хату, бо то честна работа.

Якось въ чотыри мѣсяцѣ пóзнѣйше приходъ нашъ офіцеръ до сальону, де звичайно нашѣй краєне сходились, выелегантovaný, въ новомоднóмъ цилѣндрѣ, перфумы вóдъ него ажъ бють — gentleman every inch. Якъ я его тóлько знюхавъ кажу:

— А що, натягнула колѣна?

— А такъ, — но теперъ прошу васъ краєны зó мною на вечеру, до готелю Гофмана, зъ шампаномъ. Идемо, фмо, пемо, офіцеръ платить грóшми усоншою тетки, шампанъ плыне, якъ вода. Рахунокъ за вечеру 80 долярóвъ. По вечерѣ забравъ ся и поѣхавъ до Европы погуляти, бо мавъ еще 75.000 долярóвъ.

Якось въ два лѣта пóзнѣйше иду я Bawer-ами, протираю очи: чи сонъ, чи мара? Суне

нашъ офіцеръ еще бѣльше обдертый, брудный и нужденный.

— А вы що? назадъ въ Америцѣ? А не було то гроша шановати?

— Етъ, каже, що то говорити — вы того не розумѣете. *Noblesse oblige!*

— Ну, що теперъ будете робити?

— Не знаю.

— Чи може ще хто має для васъ натягнути колѣна?

— Нѣ, нѣхто бѣльше. Бувайте здорові!

Въ два мѣсяцѣ пѣзнѣйше вычитавъ я въ ню-йорскихъ газетахъ: Полисманъ н-ъ 59. знайшовъ при рѣцѣ Гудсонъ тѣло незнаного трампа, котрый пѣсля ореченя лѣкарского умеръ зъ голоду и зимна. Въ кишени подертого сурдута знайшли карты вѣзитой зъ написомъ Р... С...

Бувъ се нашъ офіцеръ гвардійскій.

II.

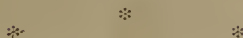
Другій такіи паничъ блукавъ ся довшій часъ по Нью Йорку. Коннектикутъ, и укравши у одного фармера коня и вѣзъ, продавъ ихъ и погулявъ за тѣ грошѣ незгѣрше. Фармеръ десь вынюхавъ, що аматоръ его запрягу гуляє за его шкану, хтѣвъ его арештовати, але той такъ скеро и по паньски увинувъ ся зъ грѣшми, що вже не має що робити въ Нью Йорку, та перенѣсь свою

милу особу до Чікаго. Тамъ зъ початку якось поправивъ ся, але въ кѣнци, при данѣй нагодѣ покрывъ своему товаришеви, що зъ милосердія принявъ его до себе на мешкане, рѣжні, золоті рѣчи, и поїшовъ въ свѣтъ, тай слыхъ по нѣмъ пронавъ!

III.

Третього такого пройдисвѣта познавъ я въ Сантѣ Люисѣ. Вѣнь носивъ всегда ковшѣрики а la князь Wales и рукавички канарковой барвы. Усе старанно убраный, выголений, выпомадованый ходивъ по салонахъ и полювавъ на бѣдныхъ робѣтниковъ, щобъ зъ ними загоати въ карты. Мавъ вѣнь зъ собою фальшовані карты и обдиравъ легковѣрныхъ зъ послѣднего гроша. Ажъ разъ трафивъ на лѣпшого шахрая вѣдъ себе, котрый выгравъ вѣдъ него всѣ грошѣ, годинникъ, сурдутъ, штаны и взагалѣ всю одѣжъ — тай голѣсенъкого панича пустивъ на волю, а салонѣста выкинувъ его за дверѣ. Такъ голѣсенъкій паничъ (въ Лютѣмъ) бѣгъ улицею, мовъ опареный, а за нимъ громада хлопцѣвъ верещала, що силъ стало: „Look at the China man!“ Подисманъ вѣнци арештовавъ на пѣвъ змерзлого панича и вѣдставивъ до судіи, котрый засудивъ нашего героя на 6 мѣсяцѣвъ вѣзницѣ за непри-

лично заховане ся на улици. Що по́знѣйше зъ нимъ стало ся, не знаю.

И такихъ сумныхъ образкѣвъ, мѡгъ бы я вамъ, дорогѣ читателѣ еще много змалювати, але кѡнчу на отсѣмъ, а може въ короткѡмъ часѣ, побачимось зновъ зъ иншимъ образкомъ.

Похивки друкарскій :

Стор. 13, вершь четвертый зъ горы вмѣсто
п а с ѣ — мае бути п а ѣ.

Стор. 15, вершь семый зъ долу вмѣсто ро-
з ѡ й ти — мае бути роз ѡ й ти ся.

Стор. 29, вершь 14. зъ горы вмѣсто Ванька
— мае бути Ванько.

